

Handlingsplan vräkningsförebyggande arbete Skärholmens Stadsdelsförvaltning

Hysesrådgivare Sofie Jonsson
Telefon 08-508 24 845

Socialsekreterare Stina Mood
Telefon 08-508 24 272

Vräkningsförebyggande arbete var ett av fyra mål i Regeringens strategi 2007–2009 för att motverka hemlöshet¹. Merparten av dem som vräks, cirka 85 %, blir vräkta på grund av hyresskulder. Att bli bostadslös innebär en svårighet att kunna ta sig in på bostadsmarknaden igen. De som tillhör riskgrupperna för att bli vräkta har inte sällan en ekonomisk utsatthet, låga inkomster, skulder och betalningsanmärkningar, svag anknytning till arbetsmarknaden, psykisk ohälsa, missbruk och ett svagt nätverk². Ju tidigare det vräkningsförebyggande arbetet kan påbörjas desto mer ökar möjligheten att hitta lösningar samt begränsa det personliga lidandet och kostnaden för den enskilde och för samhället.

Skärholmens stadsdelsförvaltning ansökte 2009 om medel från staden till ett projekt med fokus på vräkningsförebyggande arbete och för att motverka hemlöshet. Projektet pågick under perioden september 2009 till september 2010. Bedömningen inför ansökan var att stadsdelsförvaltningen utöver den funktion som fokuserar på traditionellt budget- och skuldrådgivningsarbete skulle utöka stödet till stadsdelens invånare med en funktion vars fokus skulle vara att förebygga vräkning och hemlöshet. Det vill säga att finna lösningar för dem som har en bostad att få behålla denna och för dem som är bostadslösa att få råd och stöd i sitt bostadssökande. Genom att ha en funktion, en hyesrådgivare, skulle det även underlätta för hyresvärdar med flera att komma i kontakt med stadsdelsförvaltningen. Som ett resultat av projektet implementerades funktionen i mottagningsgruppen. Under hösten 2011 beslutades att funktionen skulle förstärkas med en socialsekreterare från den befintliga mottagningsgruppen.

Det vräkningsförebyggande arbetet bygger på respekt för den enskilde. Ett värdigt bemötande och ett helhetsperspektiv skapar förutsättningar till ett gott samarbete för att mobilisera hushållets egna resurser. Hyesrådgivningen arbetar med att ge råd och stöd för att finna lösningar utifrån hushållens behov. Detta kan innebära att man har kontakt med personen/familjen en längre tid eller att kontakten är kortvarig och intensiv. Rådgivningen innebär ofta samarbete med olika aktörer. Ett gott internt samarbete inom stadsdelen och ett

¹ Vräkningsförebyggande arbete – stöd till socialtjänst och andra aktörer (Socialstyrelsen, 2008).

² Vräkningsförebyggande arbete (Socialstyrelsen, 2008). Vräkt. Utkastad från hus och hem i Stockholm 1879-2009.

väl fungerande externt samarbete med hyresvärdar, inkassobolag, kronofogden och psykiatri är av betydelse för det vräkningsförebyggande arbete.

I hyresrådgivningens funktion ingår det övergripande ansvaret för omvärldsbevakning gällande boendefrågor liksom lokal kännedom om vad som pågår i upptagningsområdet bland annat genom regelbunden kontakt med de kommunala hyresvärdarna och vissa privata hyresvärdar. Samtliga ärendena dokumenteras löpande i stadens IT-stöd för socialtjänsten som inkommande information. I de fall som utredning inte inleds fattas ett ställningstagande om att inte inleda utredning enligt socialtjänstlagen.

Förebyggande arbete att nå riskgrupper

Många hushåll med upprepade hyresskulder eller försenad inbetald hyra kan befinna sig i farozonen för att bli vräkta. Både fokus på barnfamiljer, äldre och framför allt yngre som har betalningsanmärkningar, missbruksproblematik, olika funktionsnedsättningar och låga inkomster. Personer kan också ha bristande kunskaper i att sköta sin ekonomi och därmed blir det sena hyresinbetalningar (då har vi budget och skuldrådgivare). Syftet med det vräkningsförebyggande arbetet är också att socialtjänsten i Skärholmen skall undvika att grupper hamnar utanför den ordinarie bostadsmarknaden och därmed att socialtjänsten skall slippa att hitta provisoriska nödlösningar när personerna hamnat utanför bostadsmarknaden på grund av vräkning.

Barnperspektiv

Hyresrådgivningen präglas av ett starkt barnperspektiv. Särskild vikt läggs vid ärenden där barn ingår i hushållet. Om situationen förbli olöst för en barnfamilj och hyresrådgivningen inte har lyckats etablera någon kontakt inleds ett samarbete med barn och ungdomsenheten i de fall familjen har en pågående aktualitet. Orosanmälningar upprättas om det framkommer annan oro än risk för avhysning.

Hyresskulder och elskulder

Underrättelser om hyres- och elskulder inkommer skriftligt till stadsdelsförvaltningen. Akt och register diarieför samt kontrollerar tillhörigheten via folkbokföringsregistret. Akt och register skriver även under och faxar delgivningen. Hyresrådgivningen undersöker tidigare historik i stadens IT-stöd för socialtjänsten samt om det har förekommit tidigare anmälningar som inte föranlett vidare utredning. Om det finns barn skrivna på adressen undersöks vem som är vårdnadshavare och detta noteras i ärendet. Om personen/familjen är aktuell på Enheten för ekonomiskt bistånd lämnas ärendet till ansvarig socialsekreterare för handläggning. För ärenden som är aktuella på annan enhet inom förvaltningen skickas en kopia till ansvarig handläggare för kännedom om aktuell situation. Hyresrådgivningen behåller originalet och sköter handläggningen av ärendet.

Hyresrådgivningen kontakter inkassobolag och hyresvärd för att inhämta uppgifter om ärendet. Barnfamiljer, pensionärer och unga vuxna under 25 år kallas till klargörande besök hos hyresrådgivningen. Vuxna ensamstående erbjuds kontakt med socialtjänsten för råd och stöd. I utskick gällande hyresskulder bifogas broschyren "Hyran är din viktigaste räkning".

Om barnfamiljen/pensionären/den unga vuxna uteblir och den ensamstående inte är avhörd genomförs ett oannonserat hembesök i de ärenden där skulden förblir obetald. Vid hembesöken lämnas ett skriftligt meddelande i de fall ingen öppnar.

En hyresskuld kan vara en engångsföreteelse men även ett tecken på att något i personens liv inte fungerar. Genom uppsökande och motiverande arbete kan hyresrådgivningen se till att personer får det stöd som socialtjänsten kan erbjuda genom de olika enheterna. Hyresrådgivningen arbetar med att ge råd och stöd till att finna lösningar för att reglera hyres- och elskulder och för att förhindra att nya uppstår. Detta kan exempelvis vara att erbjuda hushållsekonomisk rådgivning, stöd med att upprätta en avbetalningsplan samt praktiskt stöd med att söka olika ersättningar och bidrag. I gruppen ålderspensionärer med hyresskulder finns ofta ekonomiska förutsättningarna för att reglera skulden men förmågan att hantera ekonomin kan saknas. Behovet hos denna målgrupp är framförallt praktiskt stöd för att lösa den akuta situationen.

Sena inbetalningar

Underrättelser om sena betalningar inkommer skriftligt till stadsdelsförvaltningen. Akt och register diarieför och kontrollerar tillhörighet via folkbokföringsregistret. Hyresrådgivningen undersöker pågående aktualitet/tidigare kännedom. Om det finns barn skrivna på adressen undersöks vem som är vårdnadshavare och detta noteras i ärendet. Om personen/familjen är aktuell på Enheten för ekonomiskt bistånd lämnas ärendet till ansvarig socialsekreterare för handläggning. För ärenden som är aktuella på annan enhet inom förvaltningen skickas en kopia till ansvarig handläggare för kännedom om aktuell situation. Hyresrådgivningen behåller originalet och sköter handläggningen av ärendet.

Barnfamiljer, pensionärer och unga vuxna under 25 år kallas till klargörande besök hos hyresrådgivningen. Vuxna ensamstående erbjuds kontakt med socialtjänsten för råd och stöd. I utskicket bifogas broschyren "Hyran är din viktigaste räkning". Om barnfamiljen uteblir och inte är avhörd genomförs ett oannonserat hembesök. Ärenden gällande ensamstående följs upp med hyresvärden. Om situationen kvarstår vid nästa månads betalning och personen inte är avhörd görs ett oannonserat hembesök. Hyresrådgivningen arbetar förebyggande genom att ge information om hyresgästens skyldighet att följa avtal samt informera om riskerna med sena hyresinbetalningar. Framkommer det att personen är i behov av ytterligare stöd kontaktas aktuell enhet.

Vanvård och störningar

Underrättelser om vanvård eller störningar inkommer skriftlig till stadsdelsförvaltningen. Akt och register diarieför och kontrollerar tillhörigheten via folkbokföringsregistret. Hyresrådgivningen undersöker pågående aktualitet/tidigare kännedom. Om det finns barn skrivna på adressen undersöks vem som är vårdnadshavare och detta noteras i ärendet. Om personen/familjen är aktuell på Enheten för ekonomiskt bistånd lämnas ärendet till ansvarig socialsekreterare för handläggning. För ärenden som är aktuella på annan enhet inom förvaltningen skickas en kopia till ansvarig handläggare för kännedom om aktuell situation. Hyresrådgivningen behåller originalet och sköter handläggningen av ärendet.

Utifrån ärendets art görs en bedömning huruvida det är lämpligt med hembesök eller om ett besök på socialtjänsten ska erbjudas. En riskbedömning görs i samråd med enhetschef. Om ingen kontakt etableras med personen görs en individuell bedömning om hur ärendet ska handläggas framöver. Tillexempel i samarbete med socialpsykiatri, vuxenheten, enheten för äldre och funktionshindrade. En menprövning avgör om kontakt ska tas med läkare eller polis.

Avhysningar

Meddelande om avhysning inkommer skriftligt till stadsdelsförvaltningen från Kronofogden när dom eller utslag fastställts. I de flesta fall har förvaltningen redan information om ärendet. Som första steg tas kontakt med Kronofogden och hyresvärd för att få information om ärendet som sedan handläggs utifrån de omständigheter som framkommer. Möjligheten att häva en avhysning undersöks liksom möjliga insatser som kan ge en hållbar lösning på lång sikt. Bedömning görs om ett oannonserat hembesök ska genomföras eller ej.

Hyresrådgivningen är alltid närvarande vid en avhysning med undantag för de ärenden då Kronofogden bedömt att ingen bor i bostaden. Hyresrådgivningen finns dock alltid tillgänglig per telefon om det skulle uppstå ett behov av insatser från socialtjänsten.

Hembesök

Oannonserade hembesök genomförs i uppsökande syfte gällande hyresskulder, elskulder, sena betalningar, störningar, vanvård samt avhysningar där situationen förblir olöst.

Avsikten med det uppsökande arbetet är att komma i kontakt med de personer som trots informationsbrev och inbokade besökstider inte är avhörda och uteblir från besök. Vid hembesök hos barnfamiljer uppmärksammas barnens levnadsförhållanden. Hembesök kan även genomföras tillsammans med andra enheter inom förvaltningen.

Bostadssökarverksamhet för dem som bor under otrygga förhållanden

Bostadslösa personer och personer som bor under otrygga förhållanden kan hänvisas till hyresrådgivningen för att få information, råd och stöd gällande sitt bostadssökande. Samtliga personer erbjuds broschyren "Till dig som är bostadssökande". Ärenden som innebär eller kan komma att innebära en kostnad för stadsdelsförvaltningen i form av placering på hotell och vandrarhem prioriteras först. Via telefon eller vid besök görs en grundlig kartläggning av personens förutsättning för att få en bostad på den ordinarie bostadsmarknaden. För personer som behöver, erbjuds praktiskt stöd i hur man söker bostad. Detta görs i besök tillsammans med den bostadssökande där dator används som ett pedagogiskt stöd. Personer kan även i samråd med budget- och skuldrådgivare bokas till gemensamt besök på stadsdelsförvaltningen. Hyresrådgivningen ger även råd och stöd till personer som behöver förändra sina boendeförhållanden för att klara sig ekonomiskt. Hyresrådgivningen behöver en god kännedom om de olika vägar som finns till ett boende. Denna kunskap är i ständig förändring. I arbetet ingår därmed att hålla sig uppdaterad om förutsättningarna på bostadsmarknaden.

Revidering

Denna handlingsplan ska revideras regelbundet och en översyn av hela handlingsplanen ska ske minst en gång per år. Ansvarig för revidering och översyn är hyresrådgivningen i mottagningsgruppen.

